

EEN BELGISCHE 'SUCCESSTRATEGIE' VOOR AFGHANISTAN

Hoe meer troepen België kan sturen naar zuidelijk Afghanistan, hoe beter, vindt **JORRIT KAMMINGA**.

Terwijl minister van Defensie Pieter De Crem nadenkt over een Belgische 'successtrategie' voor Zuid-Afghanistan, is de Navo meer verdeeld dan ooit tevoren. De Isaf-operatie in Afghanistan is de eerste test voor het Atlantische Bondgenootschap buiten het traditionele Navo-grondgebied en lijkt de organisatie meteen zwaar onder druk te zetten. Op het eerste gezicht betreft het hier puur een probleem van 'burden sharing' oftewel een gelijke lastenverdeling tussen Navo-partners in Afghanistan. De Navo is ruwweg verdeeld in twee kampen: de landen die in het zuiden de meeste strijd leveren tegen de Taliban en de landen die elders voornamelijk aan het opbouwen zijn.

Vier landen dragen voorlopig in Zuid-Afghanistan de meeste verantwoordelijkheid voor het robuust optreden tegen de Taliban die sinds de zomer van 2006 aan een indrukwekkende opmars bezig is: de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Canada en Nederland. Dit is duidelijk te zien aan het aantal militaire slachtoffers dat deze landen al te verduren kregen. De eerste drie genoemde landen voeren de lijst van militaire Navo-doden aan en zelfs Nederland heeft al meer slachtoffers dan Frankrijk en Italië. De opstand van de Taliban concentreert zich vooral in de zuidelijke provincies Helmand, Kandahar en Uruzgan, waar de beweging ook haar opmars begon in 1994. Daarentegen zijn landen als Duitsland, Frankrijk en Spanje weliswaar militair ruim vertegenwoordigd in Afghanistan, maar nationale beperkingen en politieke onwil verhinderen eventuele operaties in het problematische zuiden.

De roep om meer steun en een meer gebalanceerde lastenverdeling in Zuid-Afghanistan is daarom terecht. Canada heeft al gedreigd de troepen terug te trekken indien andere landen niet meer gewicht in de schaal leggen. Nederland verbond de verlenging van de missie vorig jaar aan garanties over de aflossing van de Nederlandse troepen in 2010. Het besluit tot verlenging werd in Nederland overigens deels noodgedwongen genomen omdat de secretaris-generaal van de Navo

Jaap de Hoop Scheffer tot zijn verbijstering en wanhoop geen opvolgers voor de provincie Uruzgan kon vinden. Ook de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk eisen meer troepen van andere landen in het zuiden. Terwijl de Verenigde Staten 3.200 extra mariniers sturen, heeft de Britse troepenmacht voorlopig haar plafond bereikt. De Navo is daarom afhankelijk van andere Navo- en niet-Navo-landen voor de continuering van deze toch al zwaar onder druk staande missie.

Naast de ogenschijnlijke Franse bereidheid om 700 paramilitairen naar Zuid-Afghanistan te sturen, is een Belgische bijdrage van enorm belang. Hoe meer troepen België kan sturen, hoe beter. Deskundigen binnen

België moet zich niet laten leiden door negatief sentiment of door de huidige verdeeldheid binnen de Navo

en buiten de Navo lijken het erover eens te zijn dat een verdubbeling van het aantal Isaf-troepen in Afghanistan noodzakelijk is om de stabilisatiemissie tot een succes te brengen. Een dergelijke troepenmacht van minimaal 80.000 manschappen is misschien onrealistisch in het huidige politieke klimaat, maar is noodzakelijk als de Navo en de bredere internationale gemeenschap bereid en in staat wil zijn om aan de in 2001 gedane beloften voor wederopbouw en ontwikkeling tegemoet te komen. Als de Navo dit aantal troepen niet op de been kan brengen, dan moet de stabilisatiemissie weer op de agenda van de VN Veiligheidsraad komen te staan - zeker met het oog op de presidentiële verkiezingen die in 2009 plaats moeten vinden en die momenteel gezien de problematische veiligheidssituatie waarschijnlijk niet haalbaar zijn. De vraag die dan ook gesteld moet worden is wat er over blijft van de belofte van democratie als er zeven jaar na het begin van de Afghanistan-missie niet eens verkiezingen kunnen plaatsvinden.

Toch is er meer aan de hand. De verdeeldheid binnen de Navo is groter dan de bovengenoemde tweedeling

doet vermoeden. Ook binnen het kamp van de in Zuid-Afghanistan opererende landen is meer en meer onenigheid over de te voeren strategie. De Amerikaanse minister van Defensie Robert Gates klaagde reeds over het gebrek aan vechtersmentaliteit en noodzakelijke ervaring van de Nederlanders, Canadezen en zelfs de Britten, tot voor kort de voornaamste partner van de Verenigde Staten in Irak. Dit viel zeer slecht bij de Navo-partners en Gates trok zijn woorden dan ook noodgedwongen terug. Toch is deze verdeeldheid merkbaar. De Britten en Amerikanen zijn inmiddels gewend geraakt aan het vechten en de bijbehorende militaire slachtoffers. De Canadezen en Nederlanders daarentegen kwamen binnen Isaf naar Zuid-Afghanistan voor een opbouwmissie en werden plotsklaps geconfronteerd met een hevig verzet van de Taliban. Dit is niet alleen problematisch gebleken voor de soldaten maar ook voor de publieke opinie thuis en heeft tot toenemende kritiek geleid in de nationale parlementen.

België moet zich echter niet laten leiden door dergelijk negatief sentiment of door de huidige verdeeldheid binnen de Navo. Er staat namelijk meer op het spel in Afghanistan dan het toekomstige bestaan en de geloofwaardigheid van de Navo. De Afghaanse bevolking zal zich niet druk maken om de toekomst van het Atlantische Bondgenootschap en zal meer met haar eigen toekomst bezig zijn. En niet alleen de toekomst van Afghanistan wordt beslist in Zuid-Afghanistan. Ook de stabiliteit in de regio en de mogelijke terugkeer van extremisme en Al-Qaeda-geïnspireerd terrorisme staan op het spel. Hopelijk is niet alleen België van dit besef doordrongen en gaan andere Navo- en niet-Navo-landen ook spoedig een bijdrage leveren in Zuid-Afghanistan.

Jorrit Kamminga is directeur beleidsonderzoek van de Senlis Council, een internationale denktank op het gebied van veiligheid en ontwikkeling met permanente vertegenwoordiging in Zuid-Afghanistan